

Informácia o aktuálnej situácii šírenia afrického moru ošípaných, realizácii opatrení na zabránenie šíreniu a eradikáciu afrického moru ošípaných a stave znižovania denzity populácie diviaka

Na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 436 z 21. júla 2021 v bode C.5. bolo uložené ministrom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka mesačne predkladať na rokovanie vlády Slovenskej republiky Informáciu o aktuálnej situácii šírenia afrického moru ošípaných, realizácii opatrení na zabránenie šíreniu a eradikácie afrického moru ošípaných a stave znižovania denzity populácie diviaka.

V boji proti šíreniu Afrického moru ošípaných (AMO) v rámci Slovenska bolo zo strany rezortu a Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky vykonaných množstvo opatrení a vydaných nariadení.

V rámci vyhlásenia mimoriadnej situácie bol vypracovaný:

- plán kontrol poľovných revírov so zameraním na kontrolu všetkých aktivít užívateľov poľovných revírov smerujúcich k zvýšenej intenzite lovu ako aj odstraňovaniu kadáverov. Počet kontrol, uložených opatrení a počet a výšku uložených sankcií za nedodržiavanie opatrení je znázornený v **Prílohe č. 1**

Počas mesiaca november bolo vykonaných v poľových revíroch spolu 866 kontrol. Z toho v oblasti bez obmedzení (biela zóna) počet vykonaných kontrol predstavoval 162, v nárazníkovej oblasti (modrá zóna) počet vykonaných kontrol bol 83, v oblasti výskytu AMO u diviakov (ružová zóna) bolo 70 skontrolovaných poľovných revírov a v oblasti výskytu AMO u domácich ošípaných (červená zóna) bol počet vykonaných kontrol 551.

- plán kontrol spracovateľských závodov bravčového mäsa so zameraním na výsledovateľnosť a vypracovanie „dodávateľskej“ mapy suroviny podľa výsledkov výsledovateľnosti bravčového mäsa určeného na spracovanie. V rámci plnenia tohto opatrenia boli zistené skutočné objemy a krajiny pôvodu mäsa.

K 30.11. 2021 bolo vykonaných celkom 569 úradných kontrol.

Počet zabitých jatočných ošípaných pochádza:

1/ z chovov zo SR – 44 849 ks

2/ z iných členských štátov EÚ - 16 533 ks

Spolu k 30.11. 2021 bolo zabitých 61 382 ks ošípaných.

Najviac zásielok bravčového mäsa bolo dovezených z Českej republiky v počte 4 809 ks avšak najväčšie množstvo v objeme 2 937 638 kg bolo dovezené z Poľska.

Z jednotlivých štátov EÚ v mesiaci november bolo na Slovensko dovezených 12 393 zásielok v celkovom objeme 14 899 846 kg bravčového mäsa - **Príloha č. 2**

- plán kontrol na „hranici“ s PL a CZ so zameraním sa na kontrolu pôvodu bravčového mäsa, testovanie na AMO s cieľom odhaliť, identifikovať zdroj a zamedziť dovozu bravčového mäsa zo zóny II a III z členských krajín EÚ kde je identifikovaná nákaza AMO.

Regionálne veterinárne a potravinové správy Slovenskej republiky k 30.11.2021 odobrali **520** úradných vzoriek bravčového mäsa z iných členských štátov s výskytom AMO (Poľsko, Nemecko, Maďarsko). Všetky úradné vzorky boli analyzované PCR metódou na prítomnosť vírusu AMO na Veterinárnom ústave Zvolen.

Výsledok všetkých analýz bol negatívny na prítomnosť vírusu AMO.

Od prvého potvrdeného výskytu Afrického moru na Slovensku od 25.7.2019 do 30.11.2021 bol výskyt AMO u domácich ošípaných potvrdený v 38 chovoch a v prípade uhynutej či ulovenej diviačej zveri bolo potvrdených 3452 pozitívnych prípadov. Výskyt Afrického moru ošípaných sa najviac prejavuje v pobaltských krajinách, Poľsku, Maďarsku, Rumunsku, Ukrajine, Slovensku a výrazne prenikol aj do Nemecka. Najväčšou hrozbou sú pre nás okolité štáty Maďarsko, Poľsko a Ukrajina.

V priebehu posledných mesiacov sa darí udržiavať hranice rizikových oblastí tzv. modrú zónu (medzi ružovou a bielou) na úrovni okresov Liptovský Mikuláš, B. Bystrica, Žiar n/ Hronom, B. Štiavnica, Krupina a Levice. Dňa 2 decembra 2021 bol potvrdený AMO u ošípaných na dánskej farme v obci Jesenské, kde bola nariadená depopulácia takmer 25 000 ks ošípaných. Z tohto chovu však boli pred potvrdením nákazy presunuté odstavčatá určené na výkrm do okresu Nové Zámky na farmu Bruty, ktorá patrila tej istej dánskej spoločnosti. O 4 dni bola nákaza potvrdená aj na farme Bruty. Prehľad výskytu AMO podľa okresov znázorňuje **Príloha č. 3**

Prioritou je v konečnom dôsledku chrániť veľkochovy a domáce chovy ošípaných, ktorých populácia každoročne výrazne klesá a k 30.11.2021 sú stavy na úrovni 527 040 ks. Najviac úsilie v boji proti Africkému moru ošípaných musíme vyvinúť práve v juhozápadnej časti Slovenska, kde sú najväčšie produkčné chovy ošípaných.

Vývoj ohľadom lovu diviačej zveri

Poľovnícka sezóna trvá od 1. marca daného roka do konca februára nasledujúceho roka. Informácia o vykonanom love a úhyne diviačej zveri za poľovnícku sezónu 2021/2022 so stavom k 30.11.2021 tvorí **Prílohu č. 4**

Od začiatku poľovníckej sezóny 2021/22, t.j. od 1.3.2021 je na Slovensku ulovených 52 573 ks diviačej zveri. Porovnanie s predchádzajúcim rokom za adekvátne obdobie uvádzame v nasledovnej tabuľke:

mesiac	lov
marec	986
apríl	2 663
máj	4 517
jún	4 921
júl	7 627
august	7 349
september	7 300
október	8 735
november	8 475
Spolu k 30.11.2021	52 573

Pre porovnanie uvádzame lov k adekvátnemu obdobiu minulého roka:

Spolu k 30.11.2020	44 915
---------------------------	---------------

Lov diviačej zveri v aktuálnej sezóne je na podobnej úrovni ako v rekordnej sezóne 2019/2020. Uvedená skutočnosť je vzniknutá výraznejším lovom v mesiacoch september (7 300 ks), október (8 735 ks) a november (8 475 ks) v aktuálnej poľovníckej sezóne, oproti lovu vo vlaňajšej poľovníckej sezóne september (4 708 ks), október (3 543 ks) a november (6 067 ks). Nižší lov vo vlaňajšej sezóne bol pravdepodobne zapríčinený celoslovenskými opatreniami súvisiacimi s ochorením COVID – 19.

Za dôležitý ukazovateľ lovu diviačej zveri v tejto poľovníckej sezóne považujeme to, že v bielych okresoch, v ktorých ešte nebol AMO zaznamenaný a kde by malo dôjsť k výraznému zníženiu denzity diviačej zveri došlo k zvýšeniu lovu oproti uplynulej sezóne.

Porovnanie uvádzame v nasledovnej tabuľke:

kraj	Lov k 30.11.2020	Lov k 30.11.2021	rozdiel
Bratislava	2 311	3 246	+ 935
Trnava	2 172	3 104	+ 932
Nitra	5 457	7 584	+ 2 127
Trenčín	7 184	10 699	+ 3 515
Žilina	4 292	6 921	+ 2 629
Spolu	21 416	31 554	+ 10 138

V uvedených krajoch sa za september lov diviačej zveri oproti uplynulej poľovníckej sezóne **zvýšil o 47,3 %**.

Výrazným faktorom, ktorý ovplyvnil tento údaj je umožnený lov diviačej zveri na spoločných poľovačkách oproti vlaňajšej sezóne.

Vývoj úhynov

Prehľad a porovnanie výšky úhynov za poľovnícku sezónu 2020/2021 a 2021/2022 uvádzame v nasledujúcej tabuľke. Počty uhynutých zvierat sú za mesiac november a kumulatívne za obdobie od 1.3 do 30.11 príslušného roka.

Poľovnícka sezóna	Úhyn v ks
za mesiac november 2020	1 073
za mesiac november 2021	3 375
2020/2021 k 30.11.2020	4 911
2021/2022 k 30.11.2021	21 956

Celková bilancia lovu a úhynov za posledné 2 roky za rovnaké obdobie:

	lov	úhyn	spolu
Spolu k 30.11.2020	44 915	4 911	49 826
Spolu k 30.11.2021	52 573	21 956	74 529

Pokles stavov diviačej zveri za 9 mesiacov (lovom a úhynom) medziročne stúpol **o 49,5 %**.

Je dôležité pritom poznamenať, že i keď oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka sa k 30.11.2021 ulovilo a uhynulo o 24 703 ks diviačej zveri viac, v rámci Slovenska už prevládajú infikované okresy v celkovom počte 41 a v bielej a modrej zóne zostáva 38 okresov.